

לפני 25 שנה

ישאיות הנקמה. ואז יצאו המים לזרם באפיקם הטבעי... נמאסה לנו מדיניות הנשק, ההתפרצות וההריגות... בנליון "העולם הזה" לפני 25 שנה, התפרסמה גם כתבה בעמודים תחת הכותרת: "בית-חרושת לצלילים" שתארה את המציאות כהוליווד תעשיית-הוליווד. כשער הנליון לביאה איזון, מראשונות דילות "אלי-עלי", כפי שנראתה בעדשת מצלמת צלם-המערכת, רויד רובינגר.

נליון "העולם הזה" שיצא-לאור לפני 25 שנים בדיוק, הגיש כתבת-הפתח שעסקה במשבר שפקד את מדינת ישראל על מרכיביה השונים, ואת הסכף האידיאולוגי שאחז בה עם מעצרו כ" ציכסלובקיה של מרדכי ארה, אחד מעסקני מדינת ישראל.

בנליון "העולם הזה" לפני 25 שנה, פורסם בכותרת "ול מעבר לגבול" מכתב אתו קיבל עורך-הדיון מוחמד נימר אל הארי, מנצרת. המכתב, שנשלח מטעם קבוצת משכילים מרבאללה ועבר את הצנזורה היורדנית והישראלית, מתוידם לפתרון הכעירה הפלסטינית, ובין השאר נכתב בו: "...ה" צעד הראשון לקירוב הידיעות והמרות הפיכסור תלוי עתה בישראל. אם יהיה לה האומץ הרדוש והיא תפסל במהירות במחלה הזאת... זה הדבר אשר עלול לבטל את רגשי השניאה

עוני משבר כלכלי מתקבצים באופק * מדוע נועלים

הישראלים נעלי-מוותרות? * מזון לבהמות שהולכות

למילואים * שר-המסחר: "איני בקיא במחירי השוק השחור"

העם

ניתוח בסכין גילוח

נהגיהמונית נהג וקילל. נהג וגידף: הספרים הרסו את המדינה. מילמל אל עצמו יותר מאשר אל נוסעיו. הם הרסו את המדינה, ועכשיו הממשלה שוברת את הפועלים.

מבלי לדעת חזר הנהג על המילים ש- הוטלו יומיים לפני-כן באולם הכנסת על- ידי משה סנה. כשזה ניתח את המדיניות הכלכלית החדשה בעזרת סכין-גילוח, ר- אמר את אשר יודעים כולם - אך אינם רוצים לגלות.

משום-מה היו דווקא נהגיהמוניות ה- ראשונים, אשר פטיש המדיניות הכלכלית החדשה ירד על עורפם כמלוא המחץ, על-ידי העלאת מחירי הבנוני, חלקיה-החי- לוף התקופים. בר-לילה הפכו מרעמד

* מפ"ם של אותם ימים הכילה בקרבה את מפ"ם הנוכחית ואת "אחדות העבודה". * שמונה אחרי-כך כשופט מחזיר בנצרת.

נהנה למעמד טובל, הכנסותיהם ירדו ל- מחצית. אשים רבים, לא אמידים ביותר, שהיו רגילים לנסוע במוניות מפני שה- כסף היה מצוי בידיהם בשפע ולא היה להם על מה להוציא, החלו עתה הול- כים ברגל, ומצטופפים בתורים לאוטובוסים, הוותיקים, מלומדי-הניסיון, לא היו צרי- כים לקרוא את הדברים בעיתון. משהו הזכיר להם את 1936. את המשבר הכל- כלי הגדול שירד על הארץ לפתע לאחר הגאות הייקית, והתשטש ביישוב כסר- טן איטי, חנקני וממאיר. הוא הוציא את הילדים מבית-הספר ושלח אותם לעבודה בשחר נעוריהם, ויצר רמת מיחיה אשר לעומתם ניראו חיו של פועל בפברואר 1952 כחלום.

עניי המשבר התקבצו באופק, התקרבו במהירות, המעטים המתעשרים ממשברים, וביניהם עסקני-מיפולגות, הביטו בהם ללא יראה. אולם כל האחרים שלחו בהם מב- טים רבי-חרדה, וצטפו ללא התלהבות לגורי- לם.

* עליית היהודים מגרמניה, עם עלות היטלר לשלטון הביאה לארץ-ישראל, ממון ותעשייה, שיצרו למשך תקופת זמן מוג- בלה, אזורית פרוספרטי, שעה שאירופה הייתה נתונה במשבר-כלכלי.

המשק

נעלי-מוותרות, כן

שעה שתעשיית-הנעליים בארץ עובדת בחמישית מכושר-הייצור שלה בלבד, מיובאים רבבות זוגות נעליים מוכנות מחוץ-לארץ עבור מוסדות ממשלתיים. חשבונם הפשוט של המוסדות: הנעליים האחרות המיובאות עולות באנגליה 18 שילינג הווג, לעומת 30 שילינג הדרר שים עבור חומר גלם לייצור זוג-נעליים בארץ. תקציב המוסדות מחושב ומדוקדק במידה כזאת, שאין בו מקום לחישובים כלכליים-פסיכולוגיים, שיגיעו אותם לר- כוש נעליים תוצרת-הארץ במחירים יק- רים יותר.

התעשייה טרם הסתגלה לרמת-המחירים שנוצרה לה בהתאם למדיניות הכלכלית החדשה של הממשלה, ושעה שאין היא יכולה לתחר * בנעליים הסטנדרטיות ה- מובאות מחוץ-לארץ, מתחרים ישראלים בהצלחה בהפצת נעלי-מוותרות מתוצרת הארץ בשוק האמריקאי.

קיצוב

גם הבהמות רעבות

כשכתב המשורר דויד שימעוני, ברא- שית שנות העשרים, את הפואמה "ובל העגלונים, שמיספרם הגיע לחמישים, היו חיהים של העגלונים משועבדים לשתי צרות-יסוד: דרכים משוכשות והתנפלו- יות של שודדים.

העגלונות בארץ התפתחה עם גידול ה- תחבורה. למרות שענף העגלונות נמצא בירידה מתמדת מאז הוחל בייצור המוני של המתחרה הגדול - המכונית, בינתיים קם אירגון-עגלונים בן 800 חברים, בעלי 800 עגלות ו-1200 בעלי חיים (חמורים, סוסים ופרדות) הדואגים לכך שהעגלות תנועה, ובעליהן ימצאו פרנסה (בדרך- כלל בסבלות, והגבלת קרח זנפט).

כאשר הפסיק המפקח על המזון לבעלי- חיים להקציב מיספוא לבהמות, לפני כחוד- שיים, ראו העגלונים שכל השידולים אי- גם מועילים, ופנו לאמצעי האחרון השי- גור בידיהם למשיכת עין-הציבור: הפ- צנה רבתי-מתחפים שעברה בהלכות בצאת דרך רחובותיה הראשיים של תל- אביב עד הגיעה לבית הדר, מקום מור- שבו של המפקח מטעם משרד-החקלאות. דרישת העגלונים: אספקה סדירה של 150 קילוגרם שעורה לחודש, שמחירה הרישמי הוא שמונה גרושים הק"ג בהש- וואה למחיר השוק השחור של חצי-לירה ויותר.

אומרים העגלונים: אם המדינה יודעת לקעקע את גפיה של כל בהמה לשירות מילואים, מן הראוי שתדאג לה גם למזון נות סדרים.

* מילה שהוכנסה ליצמוש על-ידי מערכת "העולם הזה". * 1971 שנה החזיק צה"ל-יחידות של חיל-פרשים, ותובלה על חמורים, והיה לזקא את הבהמות לתקופות שירות-מילון אימ, כפי שהיום נלקחים כלי-רכב.

"העולם הזה" 748
תאריך: 28.2.52

ים

לא תפקיד מישטרתי

לפני 74 ימים גויסו שוטרי נמל חיפה, בתוספת תיגבורת מתריסר תחנות-מישט- רה אחרות, כדי לגרש בכוח-הזרוע את ימאי א/ק תל-אביב מאונייתם, הימאים התנגדו בכוח ובחכימה שפוכה, עוררו ב- התנגדותם המוני אוהדים על החוף להפר את הסדר ולחקוק את שומריהם, השבוע קם בית-המישפט והכריז: פעולת השוטרים היתה בלתי-חוקית, התנגדות הימאים היתה מוצדקת.

השופט ד"ר א. שאל, בגליתו השחור רה, גבה-קומה, ממושקף ובעל שערות חומות, התיישב ליד שולחנה, סמך את ידיו על הווכח שארבעה סיפרי-חוק נחו עליו, והחל קורא בקצט ובמהירות את פסקי-הדין, שבו זוכה ראשית-כל ארבעה נאשמים, ולפני שהמשיך בקריאת סקי- רתו שהיתה מנוסחת היטב בשפה העיב- רית, ומתובלת בדוגמות מישטטיות בשפה האנגלית, ביקש מהקהל שלא לנסות לעי- זוב את האולם במהלך קריאת פסקי-הדין, ואכן, היתה סיבה לכך: סקירתו, ש- השתרעה על-פני 25 עמודים, היוותה רק חלק מפסקי-הדין, שהמשך קריאתו נידחה למחרת היום. קריאת סקירתו ארכה שעי- תיים, בשעה הראשונה התעכב השופט על פירטי הפעולה ועל ההאשמות (11 במיספר: תשע מהן אשמות תקיפה, ואחת קשירת-קשר, ועוד האשמה: הכשלת שר- טר בודון במילוי תפקידו).

כעבור מחצית-השעה השנייה, הגיע הז- שופט לגימקו לזיכויים של מיספר נא- שמים, שאחד מהם היה רבי-החבל אייק * הכריז השופט-המחזיר ד"ר שאל: "אנשי צוות האוניה היו זכאים להתגדר למישר- טרה שעלתה על האוניה כדי להוריד את הימאים... לא היה זה תפקיד מישטטתי לעלות על האוניה כדי להוריד ממנה את הצוות."

שעה שהשופט הקריא את נימוקיו לא ניכרו כל הבעות של הפתעה, כעס או שביעות-רצון על פניהם של הימאים ש- שמותיהם הוקראו בזה אחר זה, פרט ל- חיובים דקים וקלושים לעבר ידידיהם מבין הקהל, שחלק מהם עסק בקילוף תפוחים ואכילת כריכים בסתר.

כעבור שעתיים פנה המתחיות, כשנתי ברר לכל ששישה ימאים זוכו ועשרה אחר- רים חייבים להכות לפסקי-דינם מחר, איר- לם עובדה זו לא העכירה את רוחם של העשרה, ומייד בצאתם החוצה נטלו לידדי הם זכוכיות מפויחות והשקיפו על ליקוי- החמה שהיה באמצעותו באותו זמן.

אנשים

* בכינוס מפא"י בירושלים קבל שר- המיסחר-התעשייה רוב יוסף, על כך שנמצאים פועלים משלמים שלוש לירות עבור קילוגרם בשר בקיום השחור, מייד שוטע בקריאות-ביניים שבאו להעמידו על האמת, והסבירו כי מחיר קילוגרם בשר בשוק השחור הוא כפול, שש לירות, הצ- טדקתו של שרי-הצנע: "איני בקיא ב- מחירי השוק-השחור."

* יצחק אהרונוביץ, רבי-חובלה של "יצ- י" את-אירופה תש"ז.

